

Vážené delegátky, vážení delegáti, vážené kolegyně a kolegovia.

Ako predseda revíznej komisie SAS mám za povinnosť predniesť na jej zjazde revíziu správu, myslím, že predovšetkým o činnosti hlavného výboru či predsedníctva. Takto sa tieto správy zostavovali a prezentovali zjazd po zjazde, či snem po sneme. Za celé svoje funkčné obdobie som ale pozoroval, porovnával a hlavne zbieral informácie a rozhodol som sa trochu inak.

Totíž venovať sa len či predovšetkým kontrole akože financií považujem za nepodstatné či malicherné. No kvôli úplnosti poznamenávam, že aj takúto kontrolu som ako predseda revíznej komisie vykonal a nenašiel som problémy, ktorými by bolo treba sa hlbšie zaoberať. Tých pár šestákov, ktoré má SAS ročne k dispozícii bolo a je riadne zaevidovaných a účelne použitých. Tu ja osobne problém nevidím. Ale problém je inde a je podľa mňa veľmi hlboký.

Keďže hovorím o financiách, začnem financiami. Nech sa nikto nehnevá, ale napríklad sumu príjmov SAS za rok 2014, spolu 3142 euráčov považujem za hrst drobných a nehodných SAS. Konkrétne ja, ako súkromná osoba do svojej hviezdárne „Júlia“ ročne investujem viac a ak zarátam aj čas, ktorý astronómii bezplatne venujem, tak podstatne viac. Samozrejme spolu s akýmsi „príspevkom z rezervy RSVS“ sa napríklad suma s ktorou akože hospodárila SAS v roku 2015 vyšplhala na celkom takmer 5 tisíc euro no aj tak je to menej ako 100 euro na člena a na rok! Čo to je!? Je jasné, že SAS trpí finančnými suchotami a aj ako bývalý funkcionár v SFS, SZA a JSMF konštatujem na hanbu tých, ktorí riadia túto spoločnosť a rozhodujú o našich vedeckých spoločnostiach, včítane SAS, že „vdďaka“ ním ide v prípade vedeckých spoločností o finančných tuberákov! Ak teda SAS funguje a vykonáva spoločensky užitočnú a nezastupiteľnú činnosť, je to len a len vďaka jej aktívnym a agilným členom, ktorí nevidia za všetkým len peniaze. Tým aj týmto skladám hold.

Jedna vec je kritizovať a rozdávať rozumy a druhou vecou je hľadať a navrhovať riešenie resp. riešenia. Keďže SAS je „vecou môjho srdca“, rozmýšľal som tiež nad riešením. Tu som si dovoľil zasurfovať na internete a pozrieť sa na iné spoločnosti. Konkrétne som si vybral Astronomische Gesellschaft a Royal Astronomical Society. Bol som prekvapený. Ide o prestížne spoločenstvá záujemcov o astronómiu. Napríklad RAS má viac ako 5000 členov a čuduj sa svete, členské na rok je viac ako 100 libier! Spolu to vychodí takmer milión euro! To sú už peniaze. Napadlo ma teda. Čo tak zapracovať na zvýšení prestíže členstva v SAS a nebáť sa aj vyššieho členského. Ja viem, Slovensko je chudobné, na Slovensku je chudoba no ak ide o prestíž, predovšetkým vlastnú, do sto euro ročne by nemal byť problém. Nech si myslí kto chce, čo chce, ale podľa môjho názoru suma vyzbieraná za rok na členskom v SAS nemôže byť na úrovni toho, čo sa napríklad v nedeľu v Slatine vyzbiera do zvončeka. Nechápem, ako je možné, že ak niekto nie je bezdomovec, že mu je zaťažko uhradiť to mizerné členské.

Ešte na túto tému tak trochu podumám, že keby sme mali viac vlastných peňazí, mohli by sme napríklad udeľovať akési granty o ktoré, keďže ide o naše peniaze by sa napríklad losovalo alebo by fungoval systém akejsi včielky a tak by sme obišli potrebu oných polodebilných posudkov, ktoré svedčia predovšetkým o duchovnej malichernosti ich autorov a nie o hodnote navrhovaných grantov.

Členstvo v SAS je podľa môjho názoru o prestíži a najmä o tom, čo ja pre SAS robím ako jej člen. Členstvo v SAS je cťou, mimoriadnou cťou. Nedávno som sa však s údivom dopyčul, že ani všetci vedeckí a odborní pracovníci slovného Astronomického ústavu či našich univerzitných astronomických pracovísk nie sú členmi SAS. Ako je to možné? Spomínam si, že pre mňa ako pre mladého človeka bolo vstúpenie do radov SAS hodnotou o ktorú som sa aktívne usiloval. Možno sa od tých čias situácia zmenila no tak či tak, ak len natáčam dlaň a čakám, kto mi čo dá, tak ozaj pre mňa v SAS miesto nie je a aj tých úbohých 10 euro, ak vôbec, dám ťažko, preťažko. Ale, ak ja som s astronómiou zžitý, ak astronómia je pracovným naplnením môjho profesného či voľnočasového života, tak som tam, zapájam sa do práce v sekcii, ktorú som si vybral alebo vo svojej odbočke pracujem, pracujem, pracujem a neskuhroším.

Čiže do budúcich rokov, do činnosti SAS je podľa môjho názoru treba vniesť nového ducha, ducha prestíže, ducha mimoriadnej a osobnej hodnoty členstva, jej výrazného omladenia vo výberovej, ušľachtilej a vyberanej spoločnosti, akou spoločnosť ľudí zaoberajúcich sa astronómiou nepochybne je. Áno, SAS treba omladiť, výrazne omladiť. Na ľuďoch v penzijnom alebo v pred penzijnom veku sa stavať nedá. To je podľa mňa cesta, to je podľa mňa riešenie.

No a na záver správa. Táto je ozaj rozsiahla, podrobná no žiaľ podľa môjho názoru sme všetky tieto činnosti a aktivity nedokázali dostatočne spoločensky predať. Výnimkou sú podľa mňa tri akcie

- Astronomická olympiáda
- Bezovec
- Parky tmavej oblohy.

O týchto podľa mňa resp. podľa mojich informácií vie Slovensko, slovenská spoločnosť, ľudia. Lenže tak ako je v správe, naši ľudia, naši členovia robia toho omnoho viac. Spomínaný „predaj“ – medializáciu treba podľa mňa začať na internete a to konkrétne tak, aby naša stránka bola vždy aktuálna a hodná kliknutia nielen od člena SAS, ale aj od bežného občana surfujúceho po internete.

No a samostatnou kapitolou je prenikanie do médií. Myslím si, že dnes v čase úžasných objavov vykonávaných kozmickými sondami a aj astronómami máme spoločnosti čo ponúknuť a ponúkame. A to ponechám stranou zaujímavé úkazy na oblohe, ktorých sme takmer každodennými svedkami. Napríklad len nedávne zatmenie Mesiaca.

Nech mi tieto moje riadky nemá nikto za zlé no viem, že aj „mocní tohto sveta“ médiá sledujú a je nenulová pravdepodobnosť, že práve z týchto dôvodov sa môžu začať ku nám správať aj štedrejšie.

Celkom na záver by som bol rád, keby sa tieto riadky nechápali ako kritika správy, ktorú ako celok považujem ozaj za vyčerpávajúcu, vyváženú a úplnú.

Ďakujem za pozornosť.

V Žiline 3. 10. 2015

doc. RNDr. Vladimír Bahýl, CSc.

Predseda Revíznej komisie SAS pri SAV